

Враховуючи все вищесказане, доцільним було б створити певні узагальнені стандарти обліку і легального використання подібної інформації, зокрема, сирітських творів. Для цього треба забезпечити достатню нормативно-правову базу, враховуючи науково-технічний прогрес і активність обігу подібних творів.

Список використаних джерел

1. Directive 2012/28/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on certain permitted uses of orphan works. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:299:0005:0012:EN:PDF>.
2. Мамчур Л., Ситцевой В. Співвідношення понять «сирітський твір» і «твір, що перейшов у суспільне надбання» в сучасному авторському праві. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 13-24.
3. Піхурець О. В. и др. Проблеми використання «сирітських творів». *Проблеми цивільного права та процесу: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті ОА Пушкіна*, 19–20 трав. 2017 р. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Харків. обласний осередок Всеукр. громад. орг.»Асоціація цивілістів України». Харків: ХНУВС. 2017. С. 201-204.
4. Штефан О. О. Правовий режим використання сирітських творів. *Міжнародний науковий журнал Інтернаука*. 2017. №. 2 (2). С. 184-191.

Науковий керівник: к.ю.н, доцент Спасова К. І.

Байталюк Дарія Русланівна,
аспірант кафедри цивільного права НУ «ОЮА»

ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМКІВ КРАУДФАНДИНГУ ТА ПОТЕНЦІЙНІ ЗАСАДИ ЇХ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Значним потенціалом для української економіки характеризується спільне інвестування нерухомості за допомогою цифрових інструментів. Враховуючи, що даний ринок є новим для України, цікавішими та ілюстративнішими виглядають приклади іноземних держав.

Ще у середині XX століття в США були створені так звані REIT (Real Estate Investment Trust), інвестиційні фонди нерухомості, які за рахунок колективних інвестицій набували права на нерухомість або вкладали зібрані кошти в девелопмент. REIT працювали за схемою

«довірте гроші фонду, а він розбереться, куди їх краще інвестувати» для забезпечення прибутковості, альтернативного фондового ринку та депозитів. Саме з діяльністю таких фондів пов'язується початок глобальної економічної кризи 2008 року, що призвело до руйнування самих фондів, втрати грошей вкладниками, а також до катастрофічного падіння довіри до інвестиційних фондів як таких [2].

З того часу спільне інвестування з використанням цифрових інструментів стало дедалі популярнішим. Розвиток сучасних інформаційних технологій переніс процес краудфандингу на онлайн-платформи і зробив ще доступнішим як для інвесторів, так і для девелоперів, які отримали можливість розміщувати на таких веб-вузлах свої пропозиції. Краудфандингові платформи досить швидко виросли в багатомільйонні майданчики. Так, наприклад, у грудні 2016 латвійська компанія LP Private Property створила та організувала роботу інтернет-порталу Bulkestate. Це перша краудфандингова Інтернет-платформа в країні, що спеціалізується на локальних проектах нерухомості. На даний момент Bulkestate пропонує два краудфандингові інструменти: спільні інвестиції та спільна купівля нерухомості. На сьогодні за допомогою цієї платформи реалізовано кілька проектів із купівлі-продажу та реновації житлових будинків [5].

На сьогоднішній день у світі успішно працює ціла низка краудфандингових майданчиків – Fundrise, Property Peers, Realty Mogul, Prodigy Network та Primarq. Наприклад, Primarq спеціалізується на акціонерному фінансуванні у житлову нерухомість, тоді як інші портали мають справу з комерційною нерухомістю [2].

Фахівці в даній галузі припускають, що найближчими роками ми побачимо появу перших українських краудфандингових майданчиків, що спеціалізуються на нерухомості, однак про серйозний вплив подібних проектів на ринок нерухомості України говорити поки що зарано, адже навіть у разі появи таких майданчиків знадобиться кілька років, щоб цей спосіб інвестування став популярним серед наших співвітчизників та залучив приватних інвесторів.

Щоб мінімізувати ризики, майбутнім інвесторам доведеться навчитися адекватно оцінювати ринкову ситуацію, якість будівельних проектів (наявність у девелоперів кредитного навантаження, локацію будівництва, інші ризики) та ін. Однак, навіть такий аналіз не гарантує на 100% позитивний результат інвестування. Іншими словами, перш ніж стати альтернативою традиційним рынкам капіталу,

краудфандинг має позитивно зарекомендувати себе як надійний та безпечний спосіб інвестування [5].

Ще одним перспективним напрямком розвитку правового регулювання краудфандингових відносин є спільне фінансування процесу формування вагомих для юридичної практики прецедентів в межах судового процесу. Впродовж останніх років з'являється все більше можливостей знайти підтримку в судовому процесі, в тому числі й фінансову. Серед способів залучення коштів для фінансування судового процесу зазвичай називають кошти приватних спонсорів, зарубіжні гранти або запозичення, але на сьогоднішній день все більшої популярності набирає такий вид спільного фінансування витрат на судовий процес як юридичний або судовий краудфандинг.

Як відзначають дослідники нового для юридичної сфери явища, сучасні тенденції «юридичного краудфандингу» передбачають збір коштів на якісну юридичну допомогу. Даний вид діяльності має значну популярність у країнах Європи та США. Так, випускники юридичних спеціальностей в США нерідко користуються залученими коштами, щоб уникнути дорогих кредитів на початку кар'єри, а досвідчені адвокати вдаються до колективного фінансування судових справ, які позивач не в змозі фінансово покрити самостійно. В більшості випадків предмет або тема спору хвилює не лише учасника процесу, але й фахівця в галузі права.

Іноді цілі краудфандингові майданчики з'являються та розвиваються через гучні скандали в юридичній площині. Спочатку CrowdJustice була заснована у Великій Британії у 2014 році, а у 2017 році розширилася до Сполучених Штатів і перенесла свою штаб-квартиру з Лондона до Нью-Йорка. CrowdJustice з'явився в США після початку дії імміграційного закону президента Дональда Трампа. Відповідно до положень нового закону двом братам з Ємену, які мали візу США, міграційна служба відмовила у в'їзді на територію країни і було необхідно зібрати 15 тисяч доларів для розгляду їх справи в судовому порядку [3]. На сьогоднішній день CrowdJustice – це краудфандингова платформа, де окремі особи, спільноти чи організації можуть збирати гроші спеціально для фінансування судових справ. Ця платформа використовує команду експертів для оцінки кожної кампанії, щоб переконатися, що для цієї кампанії залучено кваліфікованого юриста та всі кошти надходять на довірчий рахунок клієнта юриста [1]

До речі, низка гучних судових процесів у Шотландії також фінансувалася саме за рахунок коштів від краудфандингу [4].

Аналогом краудфандингового способу фінансування витрат на судовий процес є безпосереднє фінансування одним чи декількома спонсорами. Дана форма участі сторонніх спонсорів більше схожа на інвестицію, адже той, хто фінансує витрати в межах судового спору, очікує на прибуток, в той час як краудфандинг працює за принципом «численних внесків людей не байдужих до проблеми, яку мають намір вирішити у суді, а тому вони добровільно роблять фінансові пожертви на якісний юридичний супровід такої справи» [3].

Поряд з вирішенням питання покриття судових витрат, позивачі та відповідачі можуть шукати можливості фінансування будь-яких витрат у випадках, якщо судовий процес завершився не на їх користь.

Таким чином, використання спільного інвестування та спонсорування дає можливість захиститися від фінансових ризиків в межах судового процесу, звернувшись до громадськості.

Література

1. Popper B. CrowdJustice, a Kickstarter for court cases, expands from the UK to the US. *The Verge*. 2017. URL: <https://www.theverge.com/2017/5/30/15711696/crowdjustice-crowdfunding-legal-court-cases>
2. Власов С. Мини-инвесторы наступают: как краудфандинг может изменить девелопмент в Украине. 2017. URL: https://propertytimes.com.ua/finance/kak_kraudfanding_mozhet_izmenit_development_v_ukraine
3. Краудфандинг в законі: практика фінансування спорів в Україні та світі. *Loйер*. 2018. URL: <https://loyer.com.ua/uk/kraudfanding-v-zakoni-praktika-finansuvannya-sporiv-v-ukrayini-ta-sviti/>
4. Краудфандинг судебных процессов. URL: <https://iqdecision.com/kraudfanding-sudebnyh-processov/>
5. Что такое краудфандинг недвижимости? История появления, преимущества и недостатки подобного метода финансирования. URL: <https://minfin.com.ua/blogs/manny34/114612/>